

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese
cate 3 cóle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strainatate
10 franci cu porto
postei.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu întregu.
Se abonéza la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiu, séu prin posta
séu prin domni co-
lectorii.

Nr. 23.

Brasiovu 1. Decembre 1871.

Anulu IV.

Sumariu. Disertatiune tienuta la 8. Aug. 1871 in adun. gen. a asoc. trans etc. de Iónu Dim'a Petrascu. (Fine.) — Procesu verbale. — Ratiociniu. — Una cestiune d'in economi'a nationale. — Colectiune de diplome istorice transilvane. (Continuare). — Apelu de abonamentu la dictionariulu limbei romane. — Publicarea baniloru incursi. — Bibliografia.

Disertatiune tienuta la 8. Aug. 1871 n. in adun. gener.
a asoc. trans. etc. de Iónu Dim'a-Petrascu, directorele
scólei „Radu Negru.“

(Fine.)

Dupa educatiunea primaria vine negresitu cea secundaria cá o continuare a celei primarie. De asta educatiune se impartasiescu mai puçini copilasi romani; fia d'in caus'a seraciei, fia d'in indiferentismu, fia d'in lipsa de institute natiunali umanióre, faptulu este siguru, ca elu in proportiune cu numerulu romaniloru este micu numerulu tinerimeí, ce frecuentéza clasele de umanitati. Seraci'a si indiferentismulu nu escusa. Caus'a micului numeru este lips'a de institute scolastice mai resarite, lipsa de gimnasie, cà-ci la o natiune de 10—12 milióne 15—20 de gimnasie, acésta suma devine ridicula. Ce trebue inse se ne imbucure este, ca aceste gimnasie suntu inzestrate cu personalu eminentu, ca in ele se propune, se invatia educatiunea si instructiunea dupa sistemele cele mai bune pedagogice. Cu tóte astea, romanii se se silésca a-si ridicá atâtea gimnasie, cá se vina câte unulu totu la 20 pàna la 30 de mii populatiune.

Intorcendu-me acumu dela aceste reflexiuni, mi-se pare ca educatiunea mamésca, primaria si secundaria, ar formá o educatiune, o instructiune indispensabile, chiaru necesaria a poporului nostru; cà-ci fara aceste trei stadie ale educatiunei, poporulu nostru nu se póte radicá preste barierele vietii primitive. Si numai dupa percurgerea acestei educatiuni vine educatiunea de fachu, care claséza pre poporu in 3 parti si care are trei ramuri:

1. Educatiunea necesaria pentru o anumita clasa a societatii, ai carei membri au se remana in tóta viéti'a, se cultive agrii.
2. Educatiunea necesaria pentru clas'a de midiu-locu, care o forméza burgesi'a.
3. Educatiunea si instructiunea necesaria pentru clas'a cea mai alésa a societatii, numita clas'a doctiloru, a invetiatiiloru.

Se ne oprimu puçinu ací, mariti domni! si se ne punemu întrebarea acumu: Avemu noi scóle de asemenea specialitati, in cari romanii se priimésca astufeliu de instructiune si educatiune? Déca vomu trece in revista tóte institutiunile nóstre de invetia-

mentu, respunsulu pe càtu mi-se pare de facile, pe atátu este elu de dorerosu. Unu n'avemu dorerosu este respunsulu, ce ni-lu potemu dá intr'o cestiune asia de grava. Scóle de specialitate prin cari se punemu pre sateanulu romanu pe unu petioru modernu invetiandu-lu economia rationale, mai nu avemu. O scóla doue in Romani'a libera de acestu fachu atátu càtu o picatura de apa in Oceanu. Noi romanii d'in Austri'a n'avemu neci o scóla, unde se invetie romanulu sateanu, ecoñomi'a rationale: cumu se-si semene elu pamentulu? Cu ce semintie? Cumu se le schimbe, cá se aduca fructe mai bune si mai multe? Cumu se are agrii si cu ce instrumente? Cu puçina modificatiune elu lucra pamentulu si adi, cumu se lucrá acumu câteva sute de ani. Ici colea câteva esceptiuni. Dar se ne întrebamu mai departe: Cumu stamu cu scólele de meserii, prin cari se formamu burgesi'a? Respunsulu la acésta întrebare de viétia este de totu tristu. Unu reu existente aduce altu reu. Romanii d'in Romani'a libera si-au întemeiatu câteva scóle de meserii. Noi romanii d'in Austri'a n'avemu neci o scóla de meserii. Aru trebui cu o óra mai nainte se ne întemeiamu scóle de meserii atâtea, câte se ceru, pentrucá prin ele se ne formamu burgesi'a; pentruca fàra clasa de midiu-locu astadi nu mai póte traí unu poporu. Scóle de meserii, scóle de agricultura, scóle de silvicultura, scóle unde se se invetie sciintiele reali, scóle anume pentru montanistica trebue se ne infiintiamu, pentruca déca vremu se tienemu contu de progresele ce le face omenirea pe fia-care minutu, la fia-care pasu, atunci cá se nu remanemu îndereptu in cultura si civilisatiune, trebue se ne facemu scóle de tóte fachurile, in cari romanii se priimésca educatiune necesaria si suficienta de a poté existe cá natiune. Este o conditiune de viétia a ne formá tóte trei clasele, si clas'a de diosu, care o forméza agricultorii si clasa media, care o forméza burgesi'a, si clas'a cea mai inalta a societatii nóstre, care o forméza invetiatiu. Mari bogatii ascunde pamentulu nostru in sinulu seu. Déca noi nu vomu avea ómeni de fachu, ne voru esplotá strainii, cari voru veni deodata cu drumulu de feru in partile nóstre, se se folosésca de nesciinti'a nóstra, ducèndu-ne afara d'in patria imensele bogatie, ce ascundu pamenturile nóstra in sinulu seu. Tóte aceste educatiuni, mariti

domni! generali si de fachu trebuie se le percurga romanulu, pentrucá se ne putemú presentá in afara cá natiune bine constituita, plina de vitalitate. Atunci romanii voru avea unu viitoriu demnu de sublimele începuturi ale latinitatii.

Ce se atinge de clasa inalta a invetiatiilor si de scólele unde ei se forméza, adangu numai atátu, ca parte se forméza in institute natiunale academice, parte in institute straine. Astufeliu de institute avému in tóta romanimea vreo doue, noi in Austri'a neci unulu, si ne suntu de lipsa cá pana de tóte dílele.

Cu unu cuventu, tóte aceste scóle cu educatiune necesaria, de fachu, si inalta, ne trebuie in asiá número, in cátu romanulu se priimésca educatiunea necesaria, natiunale, apoi europeana, sociale si in celu mai adeveratu sensu alu cuventului univrsale, cá natiunea romana se ajunga la marire si fericire!

Facendu acumu, mariti domni! o revista asupra celorlora discutate pàna aci, nu voiú esita unu singuru momentu macaru de a constatá, ca educatiunea este o opera de cea mai imensa estensiune! Diferitele ei forme mai nu le putemú numerá. Cu tóte astea ea este o opera simpla pentru cuventulu, ca urmaresce unu singuru tielu: de a radica adeca pre omu, de a perfectioná in elu natur'a si demnitatea omenésca, ajutandu-lu se 'si plinésca cu onóre missiunea pre pamentu. Dar ori cari ar fi si ori cátu de multe ar fi formele de cari uséza omenimea in crescerea fiiloru sei, faptul este singuru, ca educatiunea urmaresce unu singuru scopu, care consiste in a cultivá pre omu, se fia capabile de a suplini cu cea mai mare scumpetate diferitele datorintie familiare, natiunale, politice, sociali si economice, candu va deveni la anii maiorenitatii. Scopulu educatiunei este de a aprinde in omu schinte'a divina pusa in inim'a omului chiaru dela Dumnedieu. — De a desteptá in elu facultatile spiritului, cari se-lu conduca pre calea cea nevestezita a nemorirei, se-lu conduca la religiozitate si moralitate si prin acestea la frumosulu seu destinu. Educatiunea are de a face d'in omu o fiintia intelectuale morale, o fiintia cu astufeliu de calitati, dupa cumu societatea si religiunea pretindu dela elu. Si fiendu-cá fiinti'a omenésca consta d'in corpu si spiritu: urméza de sine, ca educatiunea trebuie se pórté grije de amendoue astufeliu, in cátn unu spiritu sanatosu se locuésca intr'unu corpu sanatosu (mens sana in corpore sano). — Cu unu cuventu, educatiunea are de a formá d'in fiinti'a nóstra pre omulu de inima, pre omulu de caracteru, pre omulu asia dupa cumu le-a creatu Dumnedieu, pre omulu vécului seu. In fine educatiunea are de a cresce pre christianulu, de a formá inimi christiane, si astufeliu a radica pre omu pàna la sublimitatea adeverurilor evangelice! — Asia dar pàna candu educatiunea generale are de a cresce pre omulu, omu in sensu christianu, educatiunea speciale trebuie se-lu prepareze

pentru vocatiunea sa speciale, la care 'lu aviséza prevedinti'a, positi'a sa sociale, talentele sale si inclinatiunile sale personali! — Pe candu dar educatiunea speciale necesaria destoinicesce pre fiulu poporului dela sate la implinirea celor mai modeste si mai inferióre functiuni; pe candu educatiunea profesionista pregatesce si forméza burgesi'a; pàna atunci educatiunea cea mai inalta sciintifica pregatesce pre cei mai inalti dignitari si functiunari cetatienesce, politici si natiunali. — Tóte aceste educatiuni diferite sub influinti'a unui cugetu mai sublimu, trebuie se in-trunésca in o complecta armonia, spre secur'a ajungere e scopului finale.

Éca oper'a carea trebuie se o lucre educatiunea! Éca scopulu ce educatiunea urmaresce, — de a cresce pre omulu de asia, in cátu se nu-si jigniésca neci interesele sale, neci ale societatii de care apartíne. Educatiunea se-lu puna in positiune d'asi ocupa locul cuvenitu in ierarchi'a sociale asemenelor sei, pentrucá se mérga elu nestramutatu pe calea nemorirei, si astufeliu se-si implinésca cu onóre missiunea pre acestu pamentu!

Acésta este, stralucita adunare, deslegarea marelui probleme a educatiunei si instructiunei publice.

Si cu acestea am onóre a inchiáiá discursulu multiamindu-ve, mariti domni! pentru atentiunea si patienti'a cu care ati binevoitu a me ascultá.

Nr. 286—1871.

Procesu verbale

Iuatu in siedinti'a lunaria a comit. asociat. trans. tiente in 8. Noembre c. n. 1871 sub presidiulu dlui vicepres. Iac. Bolog'a, fiendu de facia domnii membrii P. Dunca, E. Macelariu, bar. D. Ursu, I. Hannia, I. Tulbasiu, P. Rosc'a, C. Stezariu, Vis. Romanu, Z. Boiu; I. V. Rusu, V. Ardeleanu si I. Cretiu.

§ 152. Presidiulu asociatiunei transpune 3 búcati monete vechi, d'in care doue de argintu si un'a de arama, daruite pentru museulu asoc. de Andreiu Rugia d'in Galesiu, scaunulu Silistei. (Nr. prot. ag. 271, 1871.)

Se predau dlui bibliotecariu spre a se pastrá in colectiunea numismatica a asoc., si totu-odata daruitoriului resp. i se esprime recunoscentia protocolaria.

§ 153. Stipendiatii asoc. Constantinu Barbesu, ascultatoriu de tehnica in Monachiu (München), Pintea Ternaveanu, ascultatoriu de silvicultura in Maria-brunn, Elia Daniela si Aaronu Hamsea, ambii juristi in Sibiu, conformu conclusului adunarei gener. dela Fagarasiu sub p. 19, si-asternu reversalele recerute, priu care se deoblega, cumu dupa absolvirea studioru, voru servi in patria, in cátu 'si voru aflá postu corespondietoriu (vedi Nrii 267 si 276, 1871).

Spre scientia.

§ 154. Secret. II. presentéza scrisóri'a directiunei gimnasiali d'in Brasiovu ddo 7/19. Oct. a. c. prin care acea aduce la cunoscenti'a comitetului, cumu-cá

studentele de a III-a clasă la scôla reală română d'in Brasiovu. Georgie Boieru, caruia in siedint'ă comitetului d'in 30. Sept. a. c. i-se conferise unu stipendiu de 50 fr. v. a., si-a falsificatu unele note d'in testimoniulu scol., pre bas'a caruia i-se dede stipendiulu amentitu, si că acêsta falsificare s'a constatat si d'in fassiunea propria a respectivului scolaru, facta inaintea conferentiei profesorale, pentru care facta acela s'a si pedepsitu pre cale disciplinaria. (Nr. prot. ag. 270, 1871.)

In urmarea acesteia, escanduse cestiunea, d'eca numitul scolaru in urm'a faptei sale, mai merita a se lasă in usuarea stipendiului conferitu, ori a i-se subtrage si conferi altuia? Comitétulu cu majoritate de tôte voturile, afara numai de votulu secretariului II. că referente, decide: că subtragenduse susu-amentitului scolaru stipendiulu degiă conferitu, acela se se dechiare de vacante, si totu-odata pentru conferirea aceluia, se se publice concursu cu terminulu până in 10. Dec. c. n. a. c.

§ 155. Directiunea gimnasiale d'in Naseudu a sterne scrisôri'a stipendiatului asoc. Bas. Borgovanu, studente in VIII. clase gimn., prin care acela si esprime in terminii celi mai frumosi, multiamit'a sa pentru stipendiulu de 50 fr., ce i-s'a conferitu d'in partea comitetului. (Nr. prot. ag. 280, 1871.)

Spre scientia.

§ 156. Dn. secret. I., G. Baritiu pre langa scrisôri'a sa de pres. 7. Noembre a. c. trimete in primirea comitetului 22 ecsemplaria d'in G. Lazaru de G. Sionu; 1 ecsempl. d'in „Ecuilibrulu in antitese“ de I. Eliade; 2 fasciôre d'in Dictionariulu societatiei academice, si un'a fasciôra d'in Glossariulu numitei societati; cu aceea indrumare, că cele 2 fasciôre d'in dictionariu si un'a fasciôra d'in glossariulu societatiei academice, cumu si unu ecsemplariu d'in G. Lazaru se se reserve pentru bibliotec'a asoc., altu ecsempl. d'in G. Lazaru se se strapuna societatiei de lectura d'in institutul archi-diecesanu, in fine ecsemplariulu d'in „Ecuilibrulu“ de I. Eliade se se cumpere pre sém'a asoc. cu 4 fr. v. a., ér cele 20 ecsempl. d'in G. Lazaru se se vendia cu pretiulu de 40 cr. (Nr. prot. ag. 281, 1871.)

Conclusu. Pentru cartile daruite pre sém'a asoc. se esprime respectiviloru daruitori (societatiei academice si G. Sionu) recunoscintia protocolaria, ér ecs. d'in ecuilibru se se esolveze d'in partea redactiunei fôiei asoc. si se se petreca in computulu aceleia, asternendu, la tempulu seu incôce. In fine cele 20 ecsempl. d'in G. Lazaru impartinduse intre membrii comitetului, pretiulu acelora se va strapune dlui secret. I., G. Baritiu, spre inaintare mai departe la locul destinatu.

§ 157. Dn. Liviu Iancu, teologu in seminariulu archi-diecesanu d'in Blasiu, arata, că inca nu si-a primitu documentele alaturate la petitiunea sa, prin carea concurse la unu stipendiu d'in partea asoc.

In legatura cu acêsta secret. II. raportéza, că numitului teologu inca in lun'a lui Octobre i-s'a retrimesu tôte documentele d'inpreuna cu resolutiunea comitetului, pre calea oficiului archi-diecesanu d'in Blasiu, si că in 3. Noembre s'a si incunoscintiatu despre acêsta. (Nr. prot. 277, 1871.)

Spre scientia.

§ 158. Se presentéza cererea teneriloru stipendiatu ai asoc. Elia Danila si Aaron Hamsea, ambii juristi la academi'a regia d'in Sibiu, prin care acestia se roga, că comitetulu se decida, că stipendiale conferite, pre langa obligatiunea de a implini atacerile scripturistice in cancelari'a asoc., se li-se esolveze in rate lunarie anticipative, ér nu decursive, cumu se otarise in siedint'ă comitetului d'in 30. Sept. a. c. (Nr. prot. ag. 283, 1871.)

Se decide a li-se resolve, cumu-că comitetulu nu se afla motivatu a si revocă conclusulu seu d'in 30. Sept. a. c., in poterea caruia amentitii stipendiatu au de asi primii stipendiale sale in rate lunarie decursive.

§ 159. Se presentéza conspectulu cassei, despre perceptele si erogatele asoc. dela siedint'ă lunaria d'in 3. Oct. a. c. până la siedint'ă presente. D'in acestu conspectu resulta, cumu-că in restempulu numitu s'au incassatu numai 255 fr. 70 cr. si s'au erogatu mai alesu că stipendia si ajutoria 1069 fr. 80 cr. v. a. (Nr. prot. 284, 1871.)

Spre scientia.

§ 160. Asemenea se presentéza conspectulu despre starea fundului academiei, carele are in proprietatea sa 3739 fr. 63 cr. v. a. (Nr. prot. 285, 1871.)

Spre scientia.

§ 161. In legatura cu conspectulu cassei d'in §§-ii precedenti (159 si 160), se referéza in specialu despre banii incursi la asoc. parte că contribuii la fondulu academiei, parte că taxe de membrii ordinari ai asoc. si anume:

a) prin dn. dr. Ios. Galu s'au trimesu că tacsa de membrii ord. 10 fr. (Nr. prot. 261, 1871);

b) prin dn. A. P. Alexi, candidatu de profesura in Gratiu, s'au trimesu pentru fondulu academiei 37 fr., d'in care 22 fr. că contribuire d'in partea romaniloru d'in Gratiu, ér 15 fr. că venitu curatu dela o conferintia literaria tienuta de dn. trametiatoriu in Siomcut'a mare. (Nr. prot. 272, 1871);

c) dela dn. avocatulu in Abrudu, Bas. Popp d' Harsianu că ofertu in favôrea fundului academiei statatoriu in 2 obligatiuni de statu cu couponii dela 1. Fauru 1872 200 fr. (Nr. prot. ag. 274, 1871);

d) prin dn. red. alu Albinei, Vincentiu Babesiu s'au trimesu că contribuii pentru fondulu academiei 7 fr. (Nr. prot. 275, 1871), (vedi si Nr. 83 alu Albinei);

e) prin dn. redactoriu Alecsandru Romanu s'au trimesu pentru fondulu academiei că contribuii 5 fr. 30 cr. (Nr. prot. 273, 1871);

f) dela dn. prot. dr. Ilariu Puscariu cá tacsă de m. ord. alu asoc. pre 187% 5 fr. si prenumeratiune la Transilvani'a 2 fr., la olalta 7 fr. (Nr. prot. 278, 1871);

g) dela dn. senatoriu P. Rosc'a tacsă pre 187% 5 fr. (Nr. prot. 288, 1871.)

Se iea spre scientia cu acea, cá dlui oferente de sub c), carele binevoí a vení in ajutoriulu fondului academiei, cu o suma considerabila (de 200 fr.) se i-se esprime recunoscienti'a cea mai cordiale.

§ 162. Dn. cassariu presentéza conspectele despre interesele obvenitórie dupa couponii urmatórielor obligatiuni si anume: a) dupa couponii obligatiunilor de statu convertite, s'au incassatu cá procente obvenitórie cu 1. Oct. a. c. 25 fr. 20 cr. in argentu pentru asoc., ér pentru academia 8 fr. 40 cr. in argintu, (Nr. prot. 253 si 255, 1871); b) dupa couponii prioritatiloru dela drumulu de feru trans., obvenitori cu 1. Oct. a. c. s'au incassatu cá interese 130 fr. in arg. (Nr. prot. ag. 252, 1871); c) in fine cá interese dupa couponii obligatiunilor de statu, obvenitórie cu 1. Noembre a. c. 10 fr. 20 cr. (Nr. prot. ag. 287, 1871.)

Spre scientia.

§ 163. Dn. cassariu mai presentéza doue documente despre schimbarea baniloru de argintu cu charthia (B. N.) in valuta austr. si anume; a) 155 fr. in arg. s'au schimbatu cu 179 fr. 80 cr. in charthii v. a. (Nr. prot. 259, 1871); b) 8 fr. 20 cr. in arg. s'au schimbatu cu 9 fr. 54 cr. v. a. (Nr. prot. 256, 1871.)

Spre scientia.

§ 164. Dn. cassariu arata, cá d-sa d'in consideratiune, cá tacsele restante dela mai multi membrii ord. ai asoc. se se póta incassá, a pregatitu unu conspectu despre toti membrii asoc., carii s'au in scriu pàna si la adunarea gener. d'in Fagarasiu, si cá in acelu conspectu se afla insemnate solvirile fia-carui membru, dupa sirulu aniloru, cumu si anii pre care restéza; deci propune, cá comitetulu in interesulu incassarei restantielor, se decida tiparirea amentitului conspectu, intru unu numeru corespundietoriu de ecsemplaria, si impartirea aceluia, pre calea directiuniloru despart. cerc. si a colectoriloru, pre langa anumite provocari, pre la toti membrii ord. ai asoc., cá astufeliu se aiba ocaziune a se informá fia-care membru, cá de candu si pàna candu a solvitu tacsele prescise si cu càtu mai restéza.

Presidiulu punendu la discussiune acésta propunere a dlui cassariu, dn. membru Vis. Romanu arata,

cá tiparirea conspectului membriloru, in unu numeru asia mare (adeca pre càti membrii suntu) ar absorbe spese considerabili, si totusi scopulu, carele e incassarea restantielor, nu s'ar poté ajunge dupa dorintia; de aceea cugeta, cá pentru tienerea evidentiei dóra ar fi de ajunsu, cá consemnarea membriloru se se tiparésca numai in fói'a asoc., ér in càtu pentru incassarea restantielor, dupa parerea sa, s'ar recere alta modalitate si anume: d-sa propune, cá fia-carui membru, aflatoriu in restantia, pre calea comiteteloru cercuali ori a colectoriloru (in partile unde nu esista inca comitete cercuali) se i-se trimetia d'in partea cassei, o cùietantia despre cuantulu, ce resteza, cu provocarea de a'lu solví, — ceea ce se practizeza cu efectu, si pre la alte societati de asemenea natura.

Aceste propuneri dederă ansa la desbateri indelungate si serióse; la care participara mare parte d'intre membrii presenti.

In fine, comitetulu, considerandu de o parte importanti'a cestiunei, de alta parte d'in motivulu, cá cestiunea se se póta studiá d'in tóte punctele de vedere, se aflà motivatu la propunerea dlui Romanu, a decide cu unanimitate: cá operatulu dlui cassariu (constatoriu d'in 12 cóle) se se predea spre reportare unei comissiuni, care, afara de dn. cassariu, se constea d'in alti 3 membrii alesi d'in senulu comitetului. De membrii acestei comissiuni se alesera domnii I. Tulbasiu; Vis. Romanu si I. V. Rusu.

§ 165. Dn. cosiliariu guberniale in pensiune Pavelu Dunc'a solvesce ofertulu seu, ce l'a subscrisu in favórea fondului academiei (vedi siedinti'a comitetului d'in 30. Maiu a. c. (§ 173) in sum'a 300 fr. (3 buc. oblig. de statu) (Nr. prot. 287, 1871). Totu dn. cosiliariu mai susu-amentitu, doriendu a se face membru fundatoriu alu asociat. trans., pre langa sum'a de 100 fr., ce o solvise in 186 1/2 cá membru ordinariu pentru totudeaun'a, mai respunde alti 100 fr. (in o obligatiune de statu). (Nr. prot. 288, 1871.)

Ofertele aceste se primescu pre langa expresiunea celei mai cordiale recunoscentie, intre aclamatiuni repetite de: „Se traiésca.“

Verificarea procesului verbale a acestei siedintie se concrede domniloru baronu Ursu, P. Dunc'a si I. Hannia.

Sibiulu datulu cá mai susu.

Iacobu Bologna,
vicepres.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a cetitu si verificatu, Sibiulu 10. Noembre 1871.
Ursu mp. P. Dunca mp. I. Hannia mp.

R A T I O C I N I U

despre sumele intrate si erogate in favórea unei radicande academia romana de drepturi.

Nr. curentu	I n t r a t e	Banc-note		Argentu		Cass'a de pastrare		Obliga-tiuni de statu		Sum'a	
		fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.	cr.
		1	In urm'a ordinatiunei Nr. 116 din 30. Maiu 1871 a on. comitetu alu asociatiunei s'au deosebitu sumele intrate pana in 10. Iuniu 1871 in favórea radicandei academia romana de drepturi si manipulata la olalta cu averea asociatiunei, si s'au petrecutu in Jurnalulu de cassa pentru fondulu academieii in suma . . .	470	45	—	—	1297	50	600	—
De atunei incóce au mai intratu:											
2	Oferte si colecte parte dejá publicate, parte publicande	147	—	—	—	—	—	200	—	347	—
3	Interese dupa unu capitalu de 500 fr.	—	—	10	50	—	—	—	—	10	50
4	„ dupa capitalele elocate in cass'a de pastrare in Sibiiu pana ultim'a Iuniu a. c.	120	10	—	—	—	—	—	—	120	10
5	S'au elocatu de nou in cass'a de pastrare	—	—	—	—	559	10	—	—	559	10
6	Argintulu s'au schimbatu in BN.	12	49	—	—	—	—	—	—	12	49
Sum'a		750	4	10	50	1856	60	800	—	3417	14

E r o g a t e.

7	Pentru tiparirea apelului, a cóleloru de subscriptiune, a jurnalulu de cassa, a protocolulni pentru inscrierea oteritoriloru, apoi pentru legatur'a protocoledoru si spelele postali	189	96	—	—	—	—	—	—	189	96
8	Banii elocati in cass'a de pastrare	559	10	—	—	—	—	—	—	559	10
9	Argintulu schimbatu ad Nr. cur. 6	—	—	10	50	—	—	—	—	10	50
Sum'a intrateloru		750	4	10	50	1856	60	800	—	3417	14
Subtragèndu erogatele cu		749	6	10	50	—	—	—	—	759	56
Remane la adunarea generala a XI. in restu		—	98	—	—	1856	60	800	—	2657	58

Sibiiu, 4. Augustu 1871.

Constantinu Stezariu,
c. r. capitanu in pensiune si cassariu alu asociatiunei.

Vasilie Ardeleanu,
subst. controloriu.

Conformu conclusulu adusu in siedinti'a II. a adunarei generale alu asociatiunei transilvane tienuta la Fogarasiu in 7—8 Augustu a. c. p. 13. se da prin acést'a din partea presidiulu asociatiunei absolutoriu domnulu cassariu alu asociatiunei si c. r. capitanu in pensiune Constantinu Stezariu, cu privire la ratiociniulu seu despre fondulu Academieii pre anulu 187°/1.
Sibiiu, in 25. Augustu 1871.

Bolog'a.

Una cestiune d'in economi'a nationale.

Dóra neci-unu poporu d'in imperiulu austriacu nu se ocupa mai puçinu decâtu se ocupa daco-romanii cu cestiuni vitali d'in scienti'a ce se numesce Economí'a nationale. Càtiva ómeni de acésta specialitate pe cari 'i avemu, nu prea sunt comunicativi, adeca sunt avari cu scienti'a loru, séu cà dóra nu afla pe publiculu romanescu matoru, ori demnu de a'i comunica idei sanetóse si practice d'in acésta specialitate.

Noi nu voimu se mai asteptamu pe acestu campu dupa eruditii nostrii, ci vomu a reproduce aici una serie bogata de idei, asia precumu le aflamu pe acelea esite d'in pen'a unui jurisconsultu care stà la inaltimea tempulu nostru. Dn. Al. Lupascu dispunendu a se scóte pe spelele sale una a duo'a editiune d'in opulu repausatulu Dionisiu Martianu (nascutu d'in Transilvani'a comit. Turdei) permite unele conside-

ratiuni ale sale, cugetate profundu, scrise cu seriozitatea propria acelui barbatu in adeveru eminente, pe care noi ne luamu volia a le reproduce aici intru totu coprinsulu loru, precumu o mai facura si altii, pentrucà ele merita cea mai de aprópe attentione a nóstra.

„Acestu studiu alu reposatulu Martianu a fostu publicatu la 1860, in fati'a incercarei de atunci de a se inaugura prin lege colonizarea tierii cu germani.

Acumu aceeași incercare reinnoinduse prin organulu „Internationalei“ d'in Iasi, noi implinimu o datoria càtra tíera si in particulariu càtra ómenii nostri politici — càci totu binele si reulu intr'o tíera ilu facu ómenii ei politici — de a reedita acésta carticica, spre a lumina opiniunea nationale, de ce va se dica propunerea prezentata dejá adunarei, de a se aduce colonii germane.

Agentii logei francmasonice d'in Iasi, a careia doctrina cosmopolita de „omu si omu“ e in contra a totu ce este patria si nationalitate, care arunca petroliulu cosmopolitismului asupra ecsistentiei natiunei, si lucréza la destrugerea ei, s'au insarcinatu se vorbéscă de interesele nationale.

Pe alta cale si prin o sistema de forma pacifica, ciocanulu si mistri'a asia numitiloru liberi-pietrari d'in Romani'a, lucréza a destruge mai multu de càtu zidiri si monumente cari se potu éra reconstrui; ele sapa bazele ecsistentiei natiunei, ele voru se derime insasi fiinti'a natiunei; si ce este si mai gravu, ele intreprindu acésta opera vandalica cu insesi midiu-lócele natiunei.

Esperienti'a este pentru tóta lumea intieptiunea ómeniloru; numai pre noi tóte nenorocirile si desastrele ce bíntuie tiér'a, nu ne facu neci macaru atenti; — la atáta apathia si amortire ne-a adusu cosmopolitismulu.

Se intreprinde in contra nóstra unu resbelu de perire pe cale economica, — specie de asasinatu modernu; — urmamu noi insine, in contra nóstra, unu sistemu economicu anti-nationalu, anti-socialu si anti-umanu, prin care ne destrugemu noi insine; cu totii simtimu si recunóscemu cà mergemu reu, cà ne ducemu in prapaste; inse nu numai cà nu cautamu unde e caus'a reului si nu avemu virtutea si patriotismulu de á o inlatura — cà-ci atírna de noi; — nu numai nu luamu nici o mesura de statu pentru apararea intereseloru nóstre, — dar d'in contra, a gravamu reulu d'in di in di, mergendu in sensulu dujmaniloru nostri si aservindu tiér'a prin noue concesioni, cari suntu basea de esplótare, basea de operatiune in contra nóstra.

Tóte artificieile si subtilitatele dujmaniloru natiunei, ómenii nostri politici le adopta cá principie politice si le aplica pe biét'a tiéra, fàra se aiba pietate a-si dá séma de consecentie

O asemenea nepasare de sórtea tierei nu ne-o putemu esplicá decátu prin faptulu intristatoriu, cà ómenii nostri politici, lipsindu-le ideea nationala, nu se punu si pe densii in caus'a natiunei, nu impartasiescu nenorocirea sa, ci lucréza pentru tiér'a loru nu cá parinti de familia, cá parinti ai tierei cumu ii numia bunulu simtiu romanu, ci cá pentru o tiéra straina, cá ómeni ai lumii, si d'in punctulu de vedere alu lumii, ér nu alu natiunei loru de care i-a deslipitu cosmopolitismulu.

Gresielile ómeniloru nostri politici provinu numai d'in indiferentismulu si izolarea in care traiescu, de natiune, — ceea ce-i pune afara d'in simtiementulu nationalu, si-i face a nu fi in unitate morala cu natiunea, a nu mai destinge intre interesele ei si cele straine, si astufeliu a nu lucra cá membri ai corpului nationalu.

Enorme gresieli repetite sunt cea mai deplina dovada, cà numai ideea nationala este sufletulu si busol'a politica a omului de statu; numai ea-i da

virtutea si simtiulu politicu necesariu, spre a intielege si petrunde caus'a natiunei sale, si a o conduce astufeliu, cumu se nu dea in cursele ce-i tindu inimicii ei.

Lipsiti de acésta busola, ómenii nostri de statu mergu fàra planu, fàra tienta politica, ducèndu natiunea in necunoscutu.

Este mai multu decátu tempu se ne intielegemu si noi interesele, déca voimu se mai ecsistamu, si se intramu in bunulu simtiu comunu, in politic'a natiuniloru. — Se inchidemu o epoca funesta, epoc'a concesioniloru, si se punemu càpetu sistemului economicu care ne ucide.

O esperientia atátu de desastrósa trebuie se ne faca si pe noi se intielegemu, cà sistemulu economicu alu unui statu este sistemulu seu politicu; cà cestiunile economice sunt cestiuni politice, cuprindiendu in ele ecsistenti'a materiala a natiunei, si cà astufeliu trebuie a le privi si tratá dupa ratiuni de statu, ér nu dupa sofismele economice, séu dupa consiliile celoru cari au interesu cá se nu mai fimu, nici prin imitarea fàra consciintia a altoru state, in impregiurari politice, sociale si economice, altele decátu ale nóstre.

Éta ceea ce ne-a indemnatu pe langa analis'a lui Martianu, a mai grupá aici câteva observatiuni ásupra starei economiei nóstre nationale.

Strainii interesati a ne esplótá si a ne cucerí tiér'a prin resbelulu economicu, profitandu de lips'a de educatiune nationala a ómeniloru nostri politici, de necunoscenti'a loru despré interesele tierei, — acreditéza in spiritulu loru, intre alté artificii, funest'a eresie, cà cu càtu se voru plantá in tiéra mai multe interese straine, cu atátu va fi mai garantata independenti'a nóstra, cu atátu ne vomu civilisá mai rapede.

La acésta artificie ne póte respundé ecsemplulu tuturoru coloniiloru d'in istoria si d'in actualitate. — Ce infloresce in colonii prin interesele straine? — Infloresce natiunea pamenténa? — Ori pe ruinele natiunei pamentene, se redica natiuni straine?

Acolo mergemu si noi prin plantarea intereseloru straine intre noi.

Ar fi mai simplu a dice, cà pentru cá se ne ascuramu ecsistenti'a, se ne anecsamu la Austri'a si Germani'a, cà-ci acolo ne duce anecsarea economica ce se intreprinde.

Sunt doue sisteme politice: un'a nationala, si alt'a coloniala, ce se practica de statele Europei. Sisteme cu totulu opuse un'a alteia.

Politic'a nationala se aplica càtra sine insasi, càtra natiunea propria a statului; politic'a coloniala, se aplica in tierile pe cari unu statu le coloniséza cu prisosulu filoru sei. Acésta politica, disa coloniala, consista in o sistema de uneltiri economice, cari lucréza la esplótarea si cucerirea tierei, prin unu resbelu pacificu, intreprinsu subt form'a unoru asia numite opere de civilisatiune.

Scopulu politiceii nationale este prosperitatea si conservarea natiunii statului. Ea are de regula politica, principiulu ca „o natiune ca si unu individuu, este mai aprópe de sine decâtu de altii;“ — ca d'in unitatea intereseloru materiale numai, póte esí unitatea morala, si d'in un'a si alt'a intr' unite, — forti'a natiunii.“

Politica coloniala are de obiectu, intemeierea elementului colonisatoriu prin esplótarea si substituirea elementului pamentenu. Ecsistentia acestuia se absórbe de celu d'antei, si astufeliu storsu de vitalitate si impilatu, — incetulu cu incetulu se stinge de inaniune, in mesura cu desvoltarea destructoriloru sei, — in numele umanitatii, alu libertatii si alu civilisatiunii!

Regimulu colonialu este cu atátu mai funestu pentru poporulu indigenu, cu catu, prin puterniculu mecanismu alu sistemii, nu numai ca totulu este miscatu in contra lui, dar insusi elu este menatu de sistema, a lucrá la propria sa destrugere, si la constituirea ucigasiloru sei. Insa munc'a acelu poporu este o lucrare de nimicire pentru densulu, pentru ca intrandu in manile unui poporu dujmanu, ea se preface in arma in contra lui.

Tóte relatiunile poporulu indigenu cu strainii suntu basate pe destructiunea lui. Nu comerciulu este pentru densulu, ci elu este pentru comerciu.

Dupa cumu in sistem'a nationala totulu concura la binele natiunii, totulu graviteza in giurulu ei; in politic'a coloniala totulu este inversu. Ceea ce pentru elementulu colonisatoriu este virtute, adeca iubirea de tíera si patriotismulu, este privitu si tratatu ca crima in natiunea pamentului.

Acolo unde sistem'a nu este pusa in legi, ea se afla in inim'a ómeniloru politici si a agentiloru, cari dau miscare acestui mecanismu.

Spre a ne incredintia de acésta, nu avemu decâtu a observá politic'a economica ce urmeza Engliter'a in Engliter'a, ca tra natiunea sa propria, si politic'a ce totu Engliter'a urmeza ca tra irlandesi si ca tra tierile pe care le coloniseza cu englesi. Politic'a Franciei ca tra natiunea francesa, si ca tra poporulu arabu d'in Algeri'a. Politic'a economica a Germaniei ca tra natiunea germana, si politic'a ei ca tra elementele negermane, de ecsemplu a Prusiei in ducatul de Posenu.

Principiulu politicu alu ómeniloru de statu germani, ca tra natiunea loru propria, este acelu alu unui bunu parente de familia. „Scopulu statulu germauu, fundatu cu sangele si munc'a germaniloru, este o societate germana,“ — dicu ómenii politici germani. „Statulu nu este o abstractiune a societatiei omenesci, ci personificarea individualitatii nationale. Missiunea statulu este a fi patria, ér nu otelu. In adeveru statulu este supusu pana la unu punctu, conditiuniloru generali ale umanitatii, dar este principalmente supusu conditiuniloru speciali ale natiunii sale.“

„Nu traimu in paradisu, unde totulu este fara interesu. Bunulu Ddieu n'a populatu pamentulu cu

abstractiuni omenesci, nici cu omulu, precumu elu este in sine, ci cu natiuni concrete: francesi, englesi, germani etc. — in impregiurari practice deosebite. De aceea barbatulu de statu trebue se se preocupe numai de natiunea lui, lasandu ceriulu grija in genere a umanitatii.“

Asia cugeta ómenii de statu ai Germaniei, si resbelulu franco-germanu, care va incepe o era noua pentru politica si sciintia, punendu capetu cosmopolitismulu, a datu cea mai deplina consacrare cugariloru loru.

Se mai observamu sistem'a politica a regimulu germanu d'in Vien'a, ca tra coloniile germane d'in Boemi'a, Transilvani'a, Bucovin'a, Galiti'a, Ungari'a etc.; — si politic'a aceluasi regimu ca tra elementulu romanu, si slavu; si vomu vedé ca germanii austriaci se intemeieza si crescú d'in vitalitatea popóreloru slave si romane; ca prin sistem'a de statu opusa acestoru popóre, ecsistentia loru se absórbe de germani; midiolócele loru, fortiele loru, munc'a loru sunt intrebuintiate ca instrumente de destructiune a loru. — In deosebirea acestoru sisteme politice, vomu gasi secretulu starii inflorite si alu civilisatiunii sasiloru si alu celorulalti germani d'in Austri'a, si a miseriei si decadenetii in care zacu romanii si slavii.

Mai multe rele causéza acestoru popóra resbelulu economicu ce li face Austri'a, decâtu nu le-ar cauza celu mai desastrosu resbelu militariu.

Se mai observamu sistem'a politica a guvernulu rusu ca tra elementele slavo-ortodoxe d'in Rusi'a, de ecsemplu sistemulu parentescu ce a urmatu si urmeza ca tra coloniile bulgare d'in Basarabi'a rusésca, si sistem'a vitriga ce urmeza ca tra romanii d'in Basarabi'a.

Tóte statele afara de Turci'a, — care inse se afla in dissolutiune, in prad'a companiiloru straine de esplótare, — facu politic'a intereseloru loru nationale. Ele nu numai ca au ascuratu piatia d'in intru filoru natiunii loru (vorbimu de starea reala a lucruriloru, de ceea ce este, ér nu de speculatiunile de idei, cari dupa espresiunea unui economistu, sunt destinate mai multu pentru esportare, decâtu pentru consumarea d'in intru), dar inca vedemu, ca intrebuintieza influentia si poterea loru spre a dá o directiune conforma intereseloru loru, chiaru si afaceriloru altoru tieri, si a face si d'in alte tieri piatie pentru comerciulu si industri'a loru.

Dar nu avemu trebuintia a aduce ecsemple d'in departare. Politic'a economica a celorulalte state o avemu inaintea ochiloru in tóte dilele in tíera la noi. Se comparamu regimulu vamale alu stateloru vecine, Austri'a si Rusi'a, aplicatu ca tra densele, catu e de nationalu si de binefacatoriu pentru industri'a loru; se-lu comparamu cu regimulu vamale ce ele voru a ne impune noue prin tratatele cu Turci'a, — pe care acumu cérca a-lu perpetuá si agravá prin conventiuni asia numite pentru desfiintierea jurisdictiunii consulare, ér in realitate pentru infintiarea ei, — regimu care este caus'a principale a omoririi iudustriei nóstre.

Se observamiu chiaru in raporturile d'in intrulu tie-rei, sistemulu protectionistu alu consuliloru càtra con-nationalii loru, sollicitudinea si spriginulu pàna la nedreptate, de care incungiura interesele loru, voindu a-i subtrage pàna si dela plat'a micei patente ce li-se cere pentru intreprinderile ce facu la noi, — si sistemulu loru càtra noi si interesele nòstre, si ne vomu incredintiá, cà tóte statele facu deosebire intre fiii natiunei loru si intre straini; — cà principiulu loru politicu càtra densele nu este acelu de „omu si omu,“ pe care-lu propaga numai càtra noi; cà ele suntu cosmopolite numai, càtra altii, càtra noi, ér nu, si càtra densele.

Acésta sistema statornicu practicata de tóte statele civilisate, trebue se ne convinga si pe noi de legea naturei: cà in economi'a politica mai multu inca decâtu in cea privata, este „alu meu si alu teu“ si candu n'ai, nu-ti dà nimene; cà o natiune cá si unu individu, are interesele sale deosebite de ale altoru popóre; economi'a sa propria, deosebita de a altoru popóre, resultatu alu istoriei sale, alu conditiuniloru ei politice si sociale, alu diferentiei de religiune si alu impregiurariloru ei nationale deosebite de ale altoru popóre; cà prin urmare, fia-care statu face politic'a intereselor natiunei sale, ér nu a lumei intregi, nu politic'a strainiloru, precumu facemu noi.

„Este curiosu, cà natiunile se necunoscú atàtu de multu unele pe altele. Umanitarii sunt nebuni de a crede, cà zidurile, gardurile, barierele, ce erau intre natiuni, s'au micisuratu. Personalitatea crescenda, desparte, d'in contra, d'in ce in ce mai multu, d'in óre-care puncturi de vedere, si natiunile cá si indiviidii.“ (Jules Michelet, *La France devant L'Europe* 1871.)

O natiune cu càtu se civiliséza, cu atàtu devine mai prevedietóre si mai politica, adeca mai egoista. Ecsemplu: Angli'a si Germani'a, cari prin civilisatiune, prin „personalitatea crescenda“ au devenitu atàtu de egoiste.

„Intr'o casa onesta se face deosebire intre familia si óspeti. O tiéra nu este o carciuma.“ (E. Viollet-le-Duc. *Mémoire sur la défense de Paris* 1871.)

Noi romanii — noi insine in statulu nostru, in cas'a nòstra — urmamú càtra natiunea romana, càtra noi insine, o politica coloniala, unu sistemulu economicu dujmanu; avendu de resultatu, cá tóte averile se tréca dela romani la straini; facèndu apelu la invasiunea strainiloru in tiéra prin avantagele ce li dà; lucrandu a face comerciulu d'in intru internationalu; proprietatea pamentului patriei nòstre, in locu de proprietate romana, proprietate internationala; interesele si afacerile nòstre, romane si interne, afaceri internationale, si constituindu prin acésta o tiéra in stare de conproprietate, o societate internationala: ceva imposibilu, o amestecatura babilonica, unu chaosu umanu, in care natiunea romana, desmembrata, desfacuta d'in corpu de natiune in individe, se disolva, spre a esí

d'in acestu chaosu, pe ruinele ei, unu statu strainu, — statulu germanu.

Sistemulu ce alte state practica càtra straini, noi l'aplicamú càtra insine.

Acestu sistemulu economicu opusu natiunei, ne stórcé de vitalitate si ne eliminéza pe noi, intocmai cumu se face in colonii cu indigenii.

In ori-ce statu, natiunea este scopu. Relatiunile cu strainii sunt subordonate intereselor natiunii. Comerciulu este pentru natiune, ér nu natiunea pentru comerciulu.

In sistem'a nòstra economica vedemu inversulu.

Cá si in o coloniá, totulu e subordonatu intereselor straine, si ceea ce infloresce si se redica in tiéra, suntu interesele straine.

Nu se creéza nici o institutiune nationala, umanitaria, civilisatória, ci institutiuni jidóvesci: anti-nationale, anti-umane, anti-civilisatórie, carora li se pune eticheta fraudulósá de banca romana, creditu romanu etc.

La noi, cá si in o colonia, esceptandu unu micu numeru de familii, este mai avantajósbu a fi strainu decâtu pamenténu.

O alta eresé funesta s'a acreditatu de scól'a cosmopolita in spiritulu nostru, cumu-cà in cestiunile economice, in cestiuni de drumuri de feru si de banci se nu facemu politica, in comerciulu se nu facemu politica, in administratiune se nu facemu politica etc.

Astu-feliu pe nesimtite amu scosu politic'a d'in totu statulu, amu remasu unu statu fàra politica, lasandu strainiloru se faca politic'a intereselor a tie-rei nòstre.

Candu pieru natiuni prin cestiuni economice, cumu perimu noi, candu se redica natiuni prin cestiuni economice, cumu sunt englesii si germanii, cumu nu suntu politice cestiunile economice?

Cosmopolitii sunt consecenti: candu nu se considera decâtu individele, ér nu natiunea, atunci nu e nimica politicu. — Dar nu intielegemu pe acei cari dicu, cà voru cá natiunea se traiéscá, si dau in asta cursa.

Candu prin concesioni si prin ocuparea piatiei d'in intru si a proprietatiloru, strainii se constitue la noi in statu in statu, in individualitati nationale deosebite, precumu sunt jidovii si germanii; candu asia dara se intreprinde cucerirea tie-rei si nimicirea natiunei nòstre pe cale economica, a discutá natur'a politica a cestiuniloru economice, este a discutá evidenti'a.

Prin sistemulu nostru economicu este organizata perirea nòstra prin noi insine. Noi toti, lucrurile nòstre, institutiunile nòstre, munc'a nationala, menati de acestu mecanismu, lucramu fara conscientia de ceea ce facemu, la propri'a nòstra destrugere.

(Va urma.)

Colectiune de diplome

d'in diplomatariulu comitelui Iosifu Kemény, care privescu mai alesu pe romàni (valachi).

(Continuare.)

1366. 11. May. App. D. Tr. T. III.

Dionisiu vaivodulu Transilvaniei arata, cã in acestu anu s'a tîenutu la orasiulu Turda congregatiune, adeca dieta generale, in care au fostu representati nobilii tierei, secuii, sasii si alti locuitori d'in alte classi si conditiuni de ómeni. D'in mandatulu regelui, in acea dieta a trebuitu se'si produca fia care locuitoriu dreptulu de a lua vama dela poduri etc., d'eca 'lu va fi avutu, spre care scopu trebuca se produca fia care documente in scrisu. Cu acea ocaziune au esitu intre altii, Ladislau (Vladu) filiu alu lui Dumitru dela Cicmantelu si Stefanu filiu alu lui Toma dela Candea*) si au dechiaratu, cã ei aveã unu podu facutu preste Ternav'a mica, dela care au luatu vama cu dreptu castigatu dela regele, cã inse sasii locuitori in comunele Curcea si Bogatu (ambele in scaunulu Medesiului) venindu cu furia mare si armati, au omoritu pe boieriulu Toma, si depredandu tóte averile lui, ii rapira si documentele respective.

Nos Dyonisius Wayvoda Transsilyanus, et Comes de Zonuk, memoriae commendamus, quod cum in congregatione nostra Universis Nobilibus, Siculis, Saxonibus, ac alterius cujuscunque Status et conditionis hominibus partis Transsilvanæ, facta publica proclamatione de regio edicto feria secunda proxima post festum beatorum Philippi et Jacobi Apostolorum Torde celebrata,**) de mandato ejusdem Domini Regis, universis nobilibus, et alterius cujusvis status, et praeminentie hominibus tributa tam in terris, quam in aquis habentibus in eadem congregatione nostra, instrumenta sua, super tributo suo confecta, coram nobis exhiberi commissemus***). Tandem inter ceteros Ladislaus filius Demetrii de Chykmanthel, et Stephanus filius Thome de Kend de medio universorum consurgendo, nobis curaverunt declarare isto modo: quod ipsi super fluvium Kykullew minori pontem constructum haberent, super quem tributum consuetum exhigerent, super quo etiam tributo regalia munimenta habuissent, sed quondam Saxones de Keurus et de Bogach diabolico furore repleti, ad domum quondam ejusdem Thome patris predicti Stephani in eadem Kend habitam potentialiter manu armata veniendo, crudeli nece eundem Thomam interemissent, omnia bona ejusdem Thome auferendo, et asportando, inter alia bona dicti Thome ipsa regalia munimenta super ipso tributo, et aliis juribus ipsorum confecta recipiendo asportassent, que omnia Judicibus nobilium et universis nobilibus septem comitatum predictae partis Transilvanæ constarent evidenter, petentes nos, ut iidem Judices nobilium, jurati assessores, et universi nobiles, qualem de premissis scirent, per nos requisiti faterentur veritatem. Cumque nos eosdem Judices

*) Cunoscut'a familia romanésca, astadi a comitiloru Kendeffi.

***) fors Comititia. — ***) Productio.

Originale in pergameno patenter expeditum, in cujus dorso apparet vestigium sigilli super cera flava impressi; possidet J. C. Kemény.

nobilium, juratosque assessores, ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatemque Domino nostro Regi, sueque sacre corone Regie observandam, tanto vivifice crucis ligno nobis prestitam super premissis requisitos habuissimus, mox iidem Judices nobilium, juratique assessores ad premissam eorum fidem, simul cum tota universitate nobilium eidem congregationi nostre adherentium, omnia premissa et singula premissorum per eosdem Saxones de Keurus et Bogach universos perpetrata et illata fuisse, unanimi et concordi testificatione affirmarunt. In quorum affirmative assertionis testimonium presentes prescriptis Ladislao et Stephano duximus concedendas. Datum octavo die congregationis nostre antedictae, in loco prenotato, anno Domini Millesimo CCC. Sexagesimo Sexto.

1366. 13. July. App. D. Tr. T. III.

Regele Ludovicu I. trimisese in Transilvani'a commissari pe Nicolae banulu Croatiei si pe Petru vicevaivodulu tierei, cã se judece si se compuna multime de certe si turburari escate pentru possessiuni de pamentu, intre nobili, secui si sasi d'in tóta tíer'a. Intre acelea certe a fostu si una pentru hotarulu numitu Lapusiu d'in comitatulu Albei, causata intre unu boieru anume Ioanu alu lui Gegus dela Mulencrugu si intre sasii d'in Copsia, unde sasii érași revoltandu, s'au portatu cu mare brutalitate, si nu s'au lasatu, pâna nu s'au impartitu acelea locuri intre ei si intre acelu aristocratu.

Nos Ludovicus Dei Gratia rex Hungariae etc. memoriae commendantes tenore praesentium significamus universis, quod cum fideles nostri dilecti, videlicet magnificus Nicolaus de Zeech Regnorum nostrorum Croatiae, Dalmatiae Banus, ac Petrus de Jara vices gerens*) magnifici Baronis Dyonisy Wayvodae Transilvani, quos in medium Nobilium Sicularum et Saxonum terrae nostrae Transilvanæ ad reformandum et componendum universarum licium, et disturbiorum materias ratione terrarum et metarum inter eos litigiose vigentes, pro specialibus in nostra persona hominibus nostris deputantes confidenter transmiseramus cum nostro regio pleno mandato, post aliarum metarum, et terrarum rectificationes ad quamdam terram Lopus vocatam in comitatu Albensi Transilvano existentem, praetextu cujus fidelis noster miles magister Joannes filius Gegus de Almakerék asserens ipsam fore terram suam haereditariam, cum populis, seu Saxonibus nostris de villa Kapus diversa certaminis, et multa contentionis genera a multis retroactis temporibus, et jam ad nostrum scitum habuisse dinoscitur, personaliter pervenissent, licet eam veluti suam haereditariam dictus magister Joannes sibi totaliter restitui inibi petierit, tamen quia videbatur ipse et magister Joannes non posse memoratam totalem terram adversus insolentias, et infestationes, tumultus populorum, et Saxonum eorundem, qui terram ipsam prius, ut fertur, indebite utebantur, pacifice obtinere, igitur iidem homines speciales nostram ad hoc ple-

*) Vice-Vajvoda.

Ex originali eruit Dan. Cornides Ms. T. I. p. 245.

Edidit: Fejér C. D. T. IX. vol. III. p. 567.

nariam habentes facultatem, propter bonum pacis et quietudinis ambarum partium, praefatam terram Lopus inter ipsas partes dividendo hoc ordine limitassent, et limitarunt per metales distinctiones, quod primum in planitie cujusdam sylvae juxta antiquam metam ipsius magistri Joannis, ex parte villae Fetantelke nuncupata separantem novam metam terream erexissent, et ibi cursus praedictarum metam, inter ipsas partes terminantur, prout haec omnia in literis eorundem Nicolai Bani et Petri vicevayvode in Ugra circa fluvium Olth in anno supra dicto datis, et per praefatum Joannem nobis ad confirmandum praesentatis vidimus plenius contineri. Nos itaque consideratis fidelitatibus, et servitiis ipsius magistri Joannis, et Petri filii sui majoris, juvenis scilicet aulae nostrae regalis, quibus ipsi nostram continuo placant, et imitantur voluntatem, divisionem terrae per nominatos speciales homines nostros modo praehabito factam, et metam cursus superius expressatos, ac literas ipsorum Nicolai Bani, et Petri vicevayvodae exinde confectas, acceptamus, ratificamus, et praesentium sub secreto sigillo nostrarum literarum patrocinio de novo confirmamus. Praesentes etiam sub majori nostro sigillo privilegialiter emanari faciemus, dum fuerint nobis reportate. Datum Albae-Gyulae in die S. Margarethae virginis anno Domini M. CCC. Sexagesimo Sexto.

1366. 26. Nov. App. D. Tr. T. III.

Mandatulu vicevaivodului Petru càtra capitululu eclesiei dela Alba-Iuli'a, prin care se dispune, cà se se tramita comissari la faci'a locului, pentru cà sasii d'in Copcea in scaunulu Medeasiului au navalitu in capu de nópte in mosii'a boierului Ioanu alu lui Gegus, facundu'i dauna mare.

1366. In sancto Emerico, in quindenis festi Martini conf. Petri vicevayvodae Transilvani mandatum ad Capitulum Ecclesiae Transilvaniae, ut inquirat in potentiam Saxonum de Kapus sedis Medgyes, qui possessionem magistri Joannis filii Gegus de Almakerék, Hunsfalva vocatam, noctis in silentio invadendo ibidem damna intulerunt. Homines regii ad hanc inquisitionem designantur magister Nicolaus filius quondam Simonis Bani de Darlacz, vel Apor, aut Ladislaus filius Emerici de Ernye, seu Joannes filius Michaelis de Almás.

Ex Ms. Dan. Cornides T. II. p. 46.

Per Extensum Edidit: Fejér C. D. T. IX. vol. III. p. 641.

(Va urma.)

Apelu de abonamentu la dictionariulu limbei romane.

Dictionariulu limbei unei natiune este pentru densa cartea cartiloru. bibli'a nationale: imbratiasandu limb'a in totulu seu, in forma cà si materi'a sa, dictionariulu limbei nationale coprinde chiaru prin acèsta totu ce a cugetatu, a simtitu si a facutu natiunea ce o vorbesce, vièti'a colectiva, cu unu cuventu, marele sufletu alu in-

tregei natiune, fàra care acèsta nu pòte viua cà individualitate bine distincta si independinte de alte individualitati colective de acelasi nume. Déca dara, d'in acestu punctu de vedere, unu dictionariu nationale este un'a carte de insemnatate vitale pentru veri-ce alta natiune, ce are se fia elu pentru noi romanii, carora streinulu reu voitoriu si asprimea temporiloru le-au intunerecatu istori'a, le-au coruptu datine si institute strabune, le-au stersu si nimicitu si alte caractere de individualitate nationale, si nu le-au remasu decàtu limb'a cà singuru necontestatu documentu de ce amu fostu si ce s'aru cadea se fimu.

La aceste consideratiuni se adaugu altele particulare limbei romane de un'a importantia, déca se pòte, si mai vitale. In organismulu limbei nóstre s'a incuibatu multime de strainismi, parasi ce-i impedeca desvoltarea, gunóie ce-i turbura limpeditatea; pre corpulu acestei nobile fica a latulului tempulu a impresu multime de venetàri, cari vatama frumsetia si gratiele ei de vergina romana; si poporulu romanu nu se inziela in instinctulu, prin care tende de càtu-va tempu, de candu s'a desteptatu in elu conscienti'a nationale, tende d'in tóta ànim'a se-si vedea limb'a curatita de acei parasi periculosi si vindecata de acele venetàri ce o desfigura, pentru cà astu-feliu cu un'u di mai inainte se pòta figurá cu demnitate alaturea cu nobilele sale surori: latina, italiana, francesca, ispanica, portugolica. Afara de acèsta, pe deplinu convinsi cà fàra cultura, fàra scientia, nu mai e scapare nationale, romanii d'in tóte anghiurile pasiescu astadi cu unu de lauda si nobile aventu pe calea culturei, in care amaritá sórta ce au avutu i-a facutu se remana asia de inapoi; si fiendu-cà progresulu in cultura se traduce in desvoltare si apropiare de noue idee, cari ceru espresione in limba; de aci necesitatea imperiósca de a formá si introduce in limba alta multime de cuvente noue. Candu 'si cugeta cineva ce s'a facutu pentru curatirea limbei de parasi straini si inavutirea ei cu noue espresiuni numai de diece ani incóce, ànim'a sa de romanu nu pòte se nu-i bata de bucuria; dara lucrulu are si periclele sale, si inca de cele mai mari si mai funeste: inovandu toti de tóte partile in diverse moduri, dupa capritie si fàra norm'a rationale si constante, vomu ajunge la unu adeveratu Babelu, in care cu stricarea unitatiei de limba, prin care romanii d'in tóte partile s'au simtitu pàna astadi cà unu singuru corpu cu unu singuru sufletu, s'aru rupe si corpulu natiunei in mai multi trunchi; inovandu cu locu si fàra locu, si d'in nefericire mai desu fàra locu d'in lips'a cunoscientiei afunde a limbei poporului, vomu ajunge in curendu la un'a limba serbéda si decolorata, pe deplinu stórsa si secata de acelu sucu de viètia, care 'i vine d'in marele sufletu alu poporului romanu, la o limba prin urmare neputintiósca si inepta a esprime cugetarea cu totu pondulu si in tóta poterea si divin'a ei splendóre; introducendu in fine inovatiuni, cari aru remanea necunoscuta marei maioritati a natiunei, vomu perde in curendu fericirea de care ne amu bucuratu pàna astadi, fericirea de a vorbí cu totii, dela banu pàna la tieranu,

un'a si aceeași limba; vomu aduce neintielegere si recire de ânima între frati de același sange; vomu condamnă cea mai mare parte a poporului la ignorantia si barbaria, si astu-feliu vomu privá natiunea de cele mai energice poteri pentru marirea si glorificarea ei. La pericle care amenintia asia de gravu venitoriulu nostru de natiune, pôte pune o stavila numai unu dictionariu nationale, care coprindiendu stratele vechi cá si cele noue ale limbei, celoru puçini se deschida fecundele si datatorile de viétia funtane ale limbei popularie, éra celoru multi se facilite cunoscienti'a noveloru cuvente serace de intielesu, pentru cá ei se le întórca pline de sensu, viétia si de energia, si asia in fia-care cuventu esitu d'in gur'a romanésca se bata ânim'a si se respire sufletulu poporului romanescu întregu; care dandu ultimele radecini si prezentandu insemnarile cele mai primitive ale cuventeloru, se puna pre totu fiulu de romanu, pâna la unu punctu, in stare de a studiá si intielege limb'a sa cu același folosu ce tragu puçinii favoriti de sôrte d'in studiulu limbeloru clasice; care, in fine, pentru fia-care cuventu se dea fia-carui romanu o norma, dupa care sufletulu unicu alu natiunei se se esprime in unulu si același cuventu.

In fine dis'a, cá „scienti'a este putintia,“ a ajunsu astadi pentru tóta lumea un'a asioma; si cá se ne in-credentiamu despre acestu adevéru, n'avemu nevoia se mergemu prea departe, la marile si putentile natiuni ale apusului, de ecsemplu; ci un'a aruncatura de ochiu impregiurulu nostru, la natiuni cu multu mai serace si mai puçinu numeróse decâtu noi romanii, ne va arata ce sacrificie facu ele pentru scienti'a si cultur'a nationale: lasa-se-voru dara romanii se-i intréca si ungurii, serbii, grecii etc.? Societatii academice romane s'a impusu tocmai greu'a sarcina de a ridicá unu templu scientiei si culturai romanesci, si de a aprende in elu unu mare si nestinsu focariu, de unde lumin'a, caldur'a si viétia se se póta respandí in tóta suflarea romanésca; dara midiulócele puse la dispositiunea ei pentru acestu mare si mîndru scopu suntu cu totulu nesuficienti. Multiamita inse generositatii barbatului de fericita memoria, Evangelit Zappa, antei'a proba de dictionariu alu limbei romane a inceputu se ésa la lumina sub auspiciile societatii; si acésta presenta, pe langa insemnatele consideratiuni mai susu espuse, fia-carui romanu si oca-siunea bine-venita, credemu, de a-si dá obolulu seu pentru inaltiarea templului scientiei si culturai nationale, facéndu, intru câtu spendiura dela densulu, cá prin re-incassarea sumeloru ce se despendu pentru lucrarea si tiparirea acestui dictionariu, societatea academica romana se-si marésca intru câtu-va mediele necesarie pentru ajungerea scopuriloru sale salutarie natiunei preste totu si fia-carui romanu in parte. Nu ne indoimu dara unu momentu ca romanii, cari vréu se viuedie, si se viuedie viétia latina, se voru întrece a imbratisiá si sustienea radicarea adevératului monumentu alu romanitatii si latinitatii nóstre.

Eca acumu si conditiunile abonamentului la dictionariu:

Dictionariulu limbei romane va coprinde aprópe de 100 de cóle, si va aparea in fascicule de 4 pâna la 5 cóle.

Pretiuulu abonamentului este de 40 lei nuoi, d'in care jumetate (20 lei nuoi) se va respunde inainte, éra restulu dupa esirea la lumina de 50 de cóle.

Domnii colectanti, cari voru face 10 abonati, primescu unu ecsemplariu gratisu, séu unu beneficiu de 10%; cari voru face 50 de abonati, primescu unu beneficiu de 15%; cari voru face 100 de abonati, primescu unu beneficiu de 30%.

Cá apendice la dictionariu, amesuratu cu literele corespundietórie d'in acésta si in aceleasi conditiuni, va aparea si glossariulu.

Membrii delegatiunei societatii academice romane: A. T. Laurianu, P. Poenariu, I. C. Massimu, V. A. Urechia.

Ad Nr. 286—1871.

Publicarea baniloru incursi

la fondulu asociat. trans. dela siedinti'a comit. d'in 3 Oct. a. c. pâna la siedinti'a aceleuia d'in 8. Noembre 1871.

1) Dela dn. consil. gub. pens. P. Dunc'a (pre langa tacs'a de membru ord. pentru totudeaun'a solvita in 186^{1/2}) s'au mai incassatu alti 100 fr. in o obligatiune de statu, facunduse membru fundatoriulu alu asoc. trans.

2) Dela dn. prof. dr. Ilariu Puscariu tacs'a de m. ord. pre 187^{0/1}, 5 fr.

3) Dela dn. senatoriu Petru Rosc'a tacs'a de m. ord. pre 187^{0/1}, 5 fr.

Sibiú in 6. Noembre 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Ad. Nr. 286—1871.

Contribuiri incurse

in favórea fondului academiei romane de drepturi.

1) Dela dn. advocatu in Abrudu, Bas. Popu de Harsianu in 2 obligatiuni de statu Nr. 138,833 si 138,834 d'impreuna cu couponii dela 1. Fauru 1872 cá ofertu 200 fr.

2) Prin dn. red. Alecsandru Romanu s'au trimesu pentru fondulu academiei (strapusi prin dn. Vis. Romanu) cá contribuiri 5 fr. 30 cr. si anume: a) dela dna. preotesa Isabella Danu nasc. Anderco-Homorodeana 1 fr.; b) dn. Eli'a Comanu nasc. Anderco-Homorodeana, preotesa 1 fr.; c) dn. notariu Greg. Iug'a 1 fr.; d) dn. Artemiu Anderco Homorodeanu, stud. 2 fr. 30 cr. Sum'a cá mai susu 5 fr. 30 cr.

3) Prin dn. candidatu de prof. A. P. Alexi s'au trimesu a) cá venitu curatu dela o conferintia literaria tienuta de domni'a sa in Siomeut'u mare 15 fr.; b) ér cá contribuiri pentru fondulu academiei 22 fr.

4) Prin dn. red. alu Albinei Vinc. Babesiu s'au trimesu pentru fondulu academiei, si anume: a) dela dn. docente in Resiti'a Banatului, Ios. Popescu 3 fr.; b) dn. cetatianu totu in Resiti'a Banatului, Georgie Popescu 2 fr.; c) dn. docente de Poesionu, Silviu Suciú 2 fr. Sum'a 7 fr.

5) Dela dn. consil. gub. in pens. Pavelu Dunc'a cá ofertu in favórea fondului de academia in 3 oblig. de statu 300 fr.

Sibiú 8. Noembre 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Prin dn. directoriu gimnas. in Beiusiu, Teodoru Kővári s'au trimesu cá contribuii incurse in favórea fondului academiei, parte dela domnii profesori gimnasiali, parte dela studentii dela acelu gimnasiu, cumu si dela alti benevoitori, in urma venitulu curatu dela o petrecere de jocu, data de junimea studiósá de acolo, cu totulu 131 fr.

A. Dela domnii profesori gimnas. si alti benevoitori.

Teod. Kővári, direct. gimn. 5 fr. Michaiu Bandiciu 1 fr. Ioanu Selagianu 1 fr. Georgie M. Marinescu 2 fr. I. Iutiu 1 fr. St. Szády 1 fr. Alecs. Bozintanu 1 fr. Simeonu Bulcu 1 fr. Teod. Rosiu 3 fr. Moise Nesiu 1 fr. Ionu Zaica 1 fr. Ionu Barbulu 1 fr. Teod. Dringou 2 fr. Danila Maiorescu Frumentariu-Beiusiu 2 fr. Ioanu Sorbanu, capitanu supr. in pensiune 10 fr. Teod. Ardeleanu 2 fr. Demetriu Horvath 1 fr. Ioanu Lazaru 1 fr. Sum'a 37 fr.

Dela class'a II. gimn. s'au trimesu 5 fr. List'a nu s'au inapoiatu.

B. Dela studentii d'in class'a VIII. gimn. d'in Beiusiu.

Gavrile Ardeleanu 1 fr. 50 cr. Dum. Cornea 1 fr. Petru Hiesiu 50 cr. Ioane Groza 50 cr. Iosifu Gentiu 50 cr. Teod. Andru 1 fr. Severu Marcu 50 cr. Lazaru Gavrilu 1 fr. Georgie Filipu 50 cr. Georgie Podina 50 cr. Zach. Cercu 1 fr. 60 cr. Tisch Mauritiu 50 cr. Ioanu Roythi 40 cr. Petru Ostatea 50 cr. Sum'a 10 fr. 50 cr.

C. Dela studentii d'in class'a V. gimn. d'in Beiusiu.

Absolonu Todea 1 fr. 50 cr. Ioanu Nicol'a 1 fr. Petru Nicol'a 50 cr. Georgiu Foic'a 50 cr. Giurgiu Ioanu 1 fr. Petru Albescu 1 fr. Demetriu Bogoieviciu 1 fr. Nicolau Groz'a 1 fr. Gavrilu Gavrilescu 3 fr. Sum'a 10 fr. 50 cr.

D. Dela studentii de class'a IV. gimn. d'in Beiusiu.

Nestoriu Porumbu 1 fr. Sida Dionisiu 1 fr. Bufteanu Nicolau 60 cr. Miolutia Petru 50 cr. Gerlanu Ioanu 25 cr. Rápjka János 30 cr. Sum'a 3 fr. 65 cr.

E. Dela studentii de class'a I. gimn. d'in Beiusiu.

Georgiu Costin'a 10 cr. Florianu Selagianu 10 cr. Ves'a Georgie 10 cr. Selagianu Gabrielu 5 cr. Bogdanu Vasiliu 10 cr. Scrobu Georgie 10 cr. Pop'a Sofroniu 10 cr. Szabó Florianu 10 cr. Driha Teodoru 10 cr. Georgiu Micula 10 cr. Popu Iuliu 20 cr. Sum'a 1 fr. 15 cr.

Sibiiu 22. Noembre 1871.

Dela secretariatulu asoc. trans.

Consemnarea baniloru incursi

cu ocasiunea petrecerei de jocu date de tenerimea studiósá romana d'in Beiusiu in 23. Iuliu a. c. in folosulu academiei rom. de drepturi

Dela domnii contribuitori: Augustinu Antal 2 fr. Teodoru Rosiu 2 fr. Dan. Maiorescu 1 fr. Samuilu Szabó 2 fr. Petru Ciceronescu 3 fr. Ioane Barbulu 2 fr. Ignatie Siut'a 1 fr. Dómn'a Marcusiu 1 fr. Horváth Demetrie 2 fr. Georgie Vasileviciu 5 fr. Paulu Popu 3 fr. Alecsandru Bozontanu 2 fr. Georgie Sfurlea 1 fr. Ioane Muresianu 1 fr. Ioane Malik 1 fr. Alexiu Siposiu 1 fr. Iosifu Rosiu 1 fr. Veduv'a Caba 2 fr. Veduv'a Kováts 1 fr. Gregoriu Gruitia 2 fr. Ambrosie Cretiu 2 fr. Sim. Bulcu 2 fr. Mich. Csordás 1 fr. Petru Kocs 1 fr. Ladislau Vas 1 fr. S. Milianu 5 fr. Veduv'a Marianu 60 cr. Ditrich 3 fr. Duresicu 2 fr. Mich. Bandiciu 2 fr. Gavr. Cosm'a 3 fr. Ladislau Szabó 2 fr. Ioane Dotzi 1 fr. Nicolae Popu 1 fr. I. Budó 1 fr. Paulu Paládi 2 fr. Dem. Negrénu 3 fr. Gruitia 1 fr. Sitasitia 2 fr. Moise Nesiu 2 fr. Ilie Ferentiu 2 fr. Teod. Ardeleanu 2 fr. Teod. Gentiu 1 fr. Pavelu Balázs 2 fr. Ioane Velovanu 1 fr. Ferd. Szalay 1 fr. Parteniu Cosma 5 fr. Teodoru Kőváry 5 fr. Georgie Borha 3 fr. Ioane Zajka 1 fr. Ioane Selagianu 1 fr. Ioane Vass 4 fr. Petru Suci 4 fr. Ioane

Szilágyi 1 fr. Paládi 2 fr. Emil Jancso 1 fr. Biedermann 1 fr. Vilhelmu Kűchler 1 fr. Teod. Dringó 1 fr. Katona 2 fr. Molnár 2 fr. Venitulu face 117 fr. 64 cr. Spesele 54 fr. 44 cr. Venitu curatu pentru academia; remane 63 fr. 20 cr.

Bibliografia.

A esitu de sub tipariu si se afla depuse la cassariulu societatiei academice romane, dn. Dem. Iarcu. Bucuresci, strad'a pensionatului Nr. 12, urmatóriele opere:

ANALELE SOCIETATIEI ACADEMICE ROMANE. Tom. I. 4 lei noi; tom. II. 2 lei noi; tom. III. 2 lei noi.

GRAMATIC'A LIMBEI ROMANE, part. analitica, de Tim. Cipariu, membru acad. rom. 5 lei n.

OPERELE LUI TACITU, traduse in limb'a romana de Gavr. Munteanu, idem 6 lei n.

Dnii librari primescu unu beneficiu de 10% pentru desfacerea unui numeru de 10 ecs., de 15% pentru desfacerea unui numeru de 50 ecs. si de 20% pentru desfacerea unui numeru de 100 ecsemplarie.

DICTIONARIULU LIMBEI ROMANE va coprinde aprópe la 100 cóle cu formatu mare, si va apare in fascicule de 4 pàna la 5 cóle.

Pretiulu abonamentului pentru opulu intregu este 40 lei noi, d'in care diumetate (20 l. n.) se va respunde la primirea antaiului fasciculu, éra restulu dupa esirea celoru 50.

Abonamentulu se face in Bucuresci la cassariulu societatiei academice romane, dn. Dem. Iarcu, strad'a pensionatului Nr. 12, si la librari, éra in districte la domnii institutori ai scóleloru primarie si la domnii revisori scolari; afara d'in marginile Romaniei libere la librarii cei mai renumiti.

Domnii colectanti cari voru face 10 abonati, primescu unu ecsemplariu gratis, séu unu beneficiu de 10%; cari voru face 50 abonati, primescu unu beneficiu de 15%; cari voru face 100 abonati, primescu unu beneficiu de 20%.

ELEMENTE DE ISTORIA ROMANILORU

pentru scólele poporali

de A. Tr. Laurianu. Edit. a nou'a corrésa si adausa. Sibiiu, 1871. Tipariulu si provedietur'a tipografiei lui S. Filtsch (W. Krafft).

Pretiulu unui ecs. este 30 cr. v. a.; la unu numeru mai mare numai cu câte 27 cr.

Istori'a Romaniei, a carei sórte de seculi este legata de cea a tierei nóstre, e absolutu necessariu se o studieze tenerimea romana, si credemu cá reputatiunea autorului pe campulu istoriei, este cea mai buna garantia pentru introducerea acestui opu in scólele poporali romane de aici, ceea ce pre langa pretiulu celu moderatu se póte efectuí cu atâtu mai usioru.